

madıkça Irak Silahlı Kuvvetleriyle bir çatışmaya girmeyecek, bölgede buna uygun olarak konuşlandırılacaktır. Aynı şekilde, bölgedeki geçici askerî mevcudiyetimiz Kuzey Irak'taki millî grupların güvenliği için de munzam bir teminat teşkil edecektir.

Öte yandan, Irak'ın Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi kararlarına uygun olarak silahsızlandırılması için askerî harekate katılacak ülkelere sağlanacak destek ve kolaylıklar konusunda bir karar alınması da önem ve müstaceliyet kazanmıştır. Bu çerçevede, başta NATO üyesi ülkeler olmak üzere birçok ülke, müttefik hava kuvvetleri unsurlarının millî hava sahalarını bu amaçla kullanmalarına izin vermiş bulunmaktadır.

Şartların süratle değiştiği dinamik bir süreç sonrası gelinen bugünkü aşamada ortaya çıkan fiili durum ve yeni şartlar ışığında, yeni bir değerlendirme yapılması kaçınılmaz hale gelmiştir. 59 uncu Cumhuriyet Hükümeti, bu yeni durum ve şartlar karşısında, Türk Silahlı Kuvvetlerinin Kuzey Irak'a gönderilmesi ve bu aşamada yabancı silahlı kuvvetler hava unsurlarının muhtemel bir askerî hareket çerçevesinde Türk Hava sahasını kullanmalarına izin verilmesinin Yüce Meclisimizin tarafından tezekkür edilmesinin yerinde olacağı sonucuna varmıştır.

Bu mühalazalarla; gereği, kapsamı, sınırı ve zamanı Anayasa'nın 117 nci maddesine göre millî güvenliğin sağlanmasından ve Silahlı Kuvvetlerin yurt savunmasına hazırlanmasından Yüce Meclisimize karşı sorumlu bulunan Hükümet tarafından belirlenecek şekilde Türk Silahlı Kuvvetlerinin Kuzey Irak'a gönderilmesine; etkili bir caydırıcılığın sürdürülmesi amacıyla Kuzey Irak'ta bulunacak bu kuvvetlerin gerektiğinde belirlenecek esaslar dairesinde kullanılmasına ve muhtemel bir askerî hareket çerçevesinde yabancı silahlı kuvvetlere mensup hava unsurlarının Türk hava sahasını Türk makamları tarafından belirlenecek esaslara ve kurallara göre kullanmaları için gerekli düzenlemelerin Hükümet tarafından yapılmasına, Anayasa'nın 92 nci maddesi uyarınca 6 ay süreyle izin verilmesi, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulu'nun 20.3.2003 tarihli 51 inci Birleşiminde kararlaştırılmıştır."

ÜSLERİN MODERNİZASYONU

58. Hükümet döneminde, 6 Şubat'ta kabul edilen Başbakanlık tezkeresi ile "Askerî üs ve tesisler ile limanlarda gerekli yenileştirme, geliştirme, inşaat, tevsi ve alt yapı çalışmalarıyla ilgili olarak ABD'ye mensup teknik ve askerî personelin 3 ay süreyle Türkiye'de bulundurulması için" yetki verilmişti. Üç aylık döneme ilişkin bu TBMM kararıyla tanınan yetkinin süresi 6 Mayıs 2003 tarihinde dolacak. Hükümet, bu yetkinin süresinin uzatılmasını isteyebileceği gibi kapsamını değiştirerek yeni bir yetki isteyebilecektir.

KABUL EDİLMİYEN TEZKERE

'Üslerin modernizasyonu' olarak nitelendirilen bu yetkinin ardından, 25 Şubat'ta TBMM Başkanlığı'na gönderilen ikinci tezkere ile Hükümet yeni bir yetki isteminde bulunmuştu.

1 Mart günü yapılan birleşimde sonuçsuz kalan bu tezkere, Türk Silahlı Kuvvetleri'nin yabancı ülkelere gönderilmesine ve yabancı kuvvetlerin Türkiye'de bulunmasına izin verilmesini öngörüyordu. Bu istemde, Türkiye'de gelecek asker sayısı en fazla 62 bin, hava unsurları 255 uçak ve 65 helikopteri aşmamak kaydıyla sınırlandırılmıştı.

Yetki süresini 6 ayla sınırlayan bu yetki istemine ilişkin kapalı oturumda 250 üye ret, 264 üye kabul oyu kullanmış ve 19 üye de çekimser kalmıştı. Daha sonra yapılan açıklamada, "Başbakanlık Tezkeresi'nin Anayasa'nın öngördüğü salt çoğunluğa ulaşamadığı" açıklanmıştı.

ARINÇ'IN ÇAĞRISI

TBMM Başkanı **Bülent Arınç**, Meclis'in hava sahasının açılması ve yurtdışına asker gönderilmesine ilişkin kararın ardından gazetecilerin sorusu üzerine "Dileriz ki, bir an evvel operasyon dursun, barış dönsün ve varsa sorunlar, krizler barışçı yöntemlerle çözülsün. Olanlara tahammül etmek çok zor." dedi. Televizyonda izlenen savaş görüntülerinin kendisi gibi milyonlarca insanı fevkalade üzdüğünü söyleyen **Arınç**, şöyle konuştu:

"Barış çağrılarını her günden daha da güçlüdür. Bu facia bir an önce durmalıdır, durdurulmalıdır. Başta ABD yönetimine ve onunla birlikte olanlara, bu savaşın durdurulması konusunda bir çağrıda bulunuyorum. Her vatandaş gibi, her insan gibi; barışı isteyen, arzu eden her insan gibi, ben de bunu talep ediyorum. Bu üzüntü verici hadiseler bir an evvel sona ermelidir."

Başbakan Recep Tayyip Erdoğan, tezkere oylamasının sonucunun beledikleri gibi olduğunu söyledi. Erdoğan, Genel Kurul'dan ayrılışı sırasında gazetecilerin sorusu üzerine "Ülkemiz ve milletimiz için hayırlı olsun" yanıtını verdi. "Sonuç sizin için sürpriz oldu mu?" sorusunu, "Hayır, beklediğimiz çıktı" diye yanıtladı.

CHP Genel Başkanı **Deniz Baykal** ise Türkiye'nin Irak'a yapılacak bir operasyon için hava sahasının kullanılmasına izin vermesinin "transit geçiş" olarak nitelendirilemeyeceğini bildirerek, "Türkiye bu kararla hava sahasını Irak'a tecavüz için izin vermektedir. Bu tezkerenin kabulü savaş ilanıdır" dedi. Baykal, tezkerenin Türkiye'nin Kuzey Irak'ta denetim olanağının elinden alınacağını, Türkiye'nin etkisiz bir konuma sürükleneceğini söyledi.

AK Parti Grup Başkanvekili **Salih Kapusuz**, oylama sonucunu değerlendirirken Arkadaşlarımız nasıl oy kullanırsa kullansın saygı gösteririz" dedi. Kapusuz, Başbakanlık Tezkeresi'nin kabul edilmesinden sonra gazetecilerin AK Parti'nin 365 milletvekiline sahip olmasına rağmen 332 kabul oyu çıktığını anımsatmaları üzerine, "Biz demokratik bir partiyiz. Her görüşe açığız. Arkadaşlarımız nasıl oy kullanırsa kullansın saygı gösteririz" dedi.

AK Parti Genel Başkan Yardımcısı **Dengir Mir Mehmet Fırat** ise, Başbakanlık tezkeresinin kabul edilmesini "ülke menfaatine alınmış bir karar" olarak nitelendirirken, gelişmelere bağlı olarak ülke çıkarları için ne gerekiyorsa yapılacağını söyledi.

CHP Grup Başkanvekili **Oğuz Oyan** da kabul edilen tezkere ile Türkiye'nin fiilen savaşa girmiş olduğunu belirterek, "Bugün eğer sadece hava koridoru açılıyorsa, Güneydoğu'da süren üs inşaatları ne anlama geliyor? Bunların üzerine gitmek gerekir" diye konuştu. CHP Genel Başkan Yardımcısı **İnal Batu** da Başbakanlık Tezkeresi'nin kabul edilmesinden üzüntü duyduklarını, ancak anlayışla karşıladıklarını söyledi.

DYP Genel Başkanı **Mehmet Ağar**, alınan TBMM kararı ile ilgili, "Türkiye'nin Irak'a asker göndermesi doğru bir karardır. Bu tezkerenin bugün çıkması gerekiyordu. Doğru bir şekilde çıkmıştır" dedi.